Elektronicznie podpisany przez:
Izabela Chrulska
dnia 26 listopada 2025 r.

UCHWAŁA Nr RIO.II-00310-98/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku
z dnia 26 listopada 2025 r.
w sprawie wyrażenia opinii o projekcie uchwały budżetowej Wójta Gminy Czyże na rok 2026 oraz o możliwości sfinansowania przedstawionego w projekcie deficytu.

Na podstawie art. 13 pkt 3 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U z 2025 r., poz. 7), art. 238 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U z 2025 r., poz. 1483) oraz Zarządzenia Nr 7/2023 z dnia 27 lipca 2023 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku w sprawie wyznaczenia składów orzekających i ich przewodniczących:

Skład Orzekający w osobach:
Izabela Chrulska - przewodnicząca
Małgorzata Rutkowska - członek Kolegium
Maria Wasilewska - członek Kolegium

opiniuje pozytywnie:
— przedłożony przez Wójta Gminy Czyże projekt uchwały budżetowej gminy Czyże na 2026 r., z zastrzeżeniem w zakresie wysokości rezerwy ogólnej;
— możliwość sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie budżetu na 2026 r., z zastrzeżeniem z zakresie wysokości zaplanowanych przychodów wewnętrznych, angażowanych do pokrycia deficytu;
wskazując na uwagi zawarte w uzasadnieniu.

U Z A S A D N I E N I E

Skład Orzekający wydał opinię na podstawie projektu budżetu Gminy Czyże na 2026 rok wraz z uzasadnieniem, przyjętego Zarządzeniem Nr 167/2025 Wójta Gminy Czyże z dnia 13 listopada 2025 roku (wpływ: 17.11.2025 r.), z uwzględnieniem projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyże na lata 2026-2033, przyjętego Zarządzeniem Nr 166/2025 Wójta Gminy Czyże z dnia 13 listopada 2025 roku.
W ocenie Składu Orzekającego przedłożony projekt uchwały budżetowej na 2026 rok spełnia podstawowe wymogi określone w art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 217, art. 222, art. 235, art. 236 oraz art. 242 ustawy o finansach publicznych. Dochody i wydatki zaplanowano zgodnie z klasyfikacją budżetową, wyodrębniając środki przeznaczone na zadania wskazane w art. 237 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z projektem budżetu na 2026 r. Gmina Czyże planuje budżet w następujących wielkościach:
— dochody ogółem 13.482.115,20 zł, w tym: bieżące 12.342.117,20 zł, majątkowe 1.139.998,00 zł;
— wydatki ogółem 14.194.024,39 zł, w tym: bieżące 12.585.417,39 zł, majątkowe 1.608.607,00 zł.
Deficyt budżetu w wysokości 711.909,19 zł, który zgodnie z treścią §5 projektu uchwały zostanie sfinansowany z:
— planowanych do zaciągnięcia kredytów w kwocie 460.000 zł;
— wolnych środków w kwocie 170.000 zł;
— niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt. 2 ustawy o finansach publicznych w kwocie 81.909,19 zł.
Wykazane źródła finansowania deficytu są zgodne ze źródłami wymienionymi w art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Łączna planowana w projekcie budżetu kwota przychodów wynosi 881.909,19 zł (§952 w kwocie 630.000,00 zł, §950 w kwocie 170.000,00 zł, §906 w kwocie 81.909,19 zł). Rozchody w wysokości 170.000,00 zł (§992) przeznacza się na spłatę kredytów.
Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia co do wysokości zaplanowanych w budżecie przychodów wewnętrznych, angażowanych na pokrycie planowanego deficytu budżetowego. Analiza sprawozdań budżetowych oraz bilansu z wykonania budżetu Gminy za 2024 rok sporządzonego według stanu na dzień 31.12.2024 r. wskazuje, iż w roku 2025 Gmina dysponuje przychodami wewnętrznymi w wysokości 758.527,14 zł. Według przewidywanego wykonania budżetu 2025, przedstawionego w projekcie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy, rok zamknie się deficytem wynoszącym 433.527,14 zł oraz zrealizowane zostaną rozchody w wysokości 155.000,00 zł. zatem maksymalna kwota przychodów wewnętrznych możliwa do zaangażowania w budżecie roku 2026 wyniesie 170.000,00 zł (a nie 251.909,19 zł). Zgodnie z wyjaśnieniem nr SK.3020.6.2025 Wójta Gminy Czyże - poziom wykonanego deficytu w przewidywanym wykonaniu roku 2025 ulegnie zmniejszeniu o brakujące środki z uwagi na to, iż w wykonanych dochodach nie ujęto środków w kwocie 81.909,19 zł, które wpłyną jeszcze w roku 2025 i będą stanowiły przychody wewnętrzne możliwe do zaangażowania w roku 2026.
Skład Orzekający zastrzega zatem, że warunkiem przyjęcia przez Radę konstrukcji budżetu proponowanej w projekcie budżetu będzie możliwa jedynie przy faktycznym zamknięciu roku 2025 deficytem budżetowym nieprzekraczającym 351.617,95 zł.
Wynik z działalności bieżącej Gminy miałby zamknąć się tzw. niedoborem operacyjnym (ujemną różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w wysokości (-) 243.300,19 zł. Gmina na pokrycie planowanego deficytu angażuje przychody wewnętrzne w kwocie przewyższającej ujemne saldo operacyjne. Skład Orzekający uznaje, że wymóg równoważenia budżetu w części dotyczącej dochodów i wydatków bieżących, o którym mowa w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych został spełniony.

Z przedłożonego projektu uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czyże na lata 2026-2033 wynika, że we wszystkich latach spłaty zostanie zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze). W 2026 roku wskaźnik spłaty rat kapitałowych wraz z odsetkami wynosi 2,26% przy maksymalnym dopuszczalnym wskaźniku obliczonym w oparciu o plan III kwartału 2025 r. stanowiącym 13,42% (w oparciu o przewidywane wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy relacja wynosi 13,39%).

Skład Orzekający wnosi zastrzeżenie dotyczące utworzenia w §3 pkt. 1 projektu uchwały rezerwy ogólnej w wysokości 5.000,00 zł, co pozostaje w sprzeczności z dyspozycją art. 222 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z tym przepisem z budżecie jednostki samorządu terytorialnego tworzy się rezerwę ogólną w wysokości nie niższej niż 0,1% i nie wyższej niż 1% wydatków budżetu. Uwzględniając powyższą regulację należy wskazać, iż minimalna wysokość rezerwy ogólnej przy tak zaplanowanych wydatkach ogółem powinna wynosić nie mniej niż 14.194,03 zł.

Skład Orzekający wskazuje dodatkowo na następujące nieprawidłowości:
- w podstawie prawnej projektu nie przywołano art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit. c) ustawy o samorządzie gminnym, dotyczący kompetencji rady gminy do decydowania o zaciąganiu długoterminowych kredytów i pożyczek, który znalazł odzwierciedlenie w §7 projektu uchwały;
- w podstawie prawnej projektu zawarto zapis art. 18 ust. 2 pkt. 9 lit. i) ustawy o samorządzie gminnym, dotyczący kompetencji rady do ustalenia maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez wójta w roku budżetowym, który nie znalazł odzwierciedlenia w treści normatywnej uchwały;

- w §7 projektu uchwały błędnie określono limit zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 630.000 zł, zamiast w kwocie 460.000 zł, jak to wynika z postanowień §5 uchwały;
- w planie wydatków w rozdziale 01030 „Izby rolnicze" §2850 „Wpłaty gmin na rzecz izb rolniczych…" wykazano kwotę 23.817,74 zł, co nie odpowiada postanowieniom art. 35 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U z 2022 r., poz. 183). Zgodnie z tym przepisem dochody izb rolniczych pochodzą z odpisu w wysokości 2% od uzyskanych wpływów z tytułu podatku rolnego pobieranego na obszarze działania izby, a wpływy z tego tytułu na rachunki bankowe właściwych izb odprowadzają gminy. Dodatkowo mogą być odprowadzane dochody do izb rolniczych kwoty w wysokości 1,5% należnego podatku rolnego na rzecz wybranego przez podatnika podmiotu uprawnionego, co wynika z art. 6d ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. 2025 r., poz. 1344);
- w załączniku nr 5 do projektu uchwały „Dotacje udzielone z budżetu gminy na 2026 rok" nie wykazano dotacji celowej w kwocie 3.600 zł, ujętej w planie wydatków w dz. 851, rozdz.85195 §2710;
- w załączniku nr 6 do projektu uchwały „Plan dochodów i wydatków rachunku dochodów oświatowych na 2026 rok" należy zweryfikować poprawność kwot wykazanych w planie dochodów i wydatków, ze względu na błędne podsumowanie planu wydatków w dz. 801, rozdz. 80101.

Uwzględniając powyższe, Skład Orzekający wydał opinię jak w sentencji.

Pouczenie:
Od niniejszej uchwały służy prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, ul. Branickiego 13, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Izabela Chrulska